

SANAT

Jo pieni lapsi ilmaisee itseään monin eri tavoin.

Aikuisen on tärkeä pysähtyä kuulemaan, mitä lapsi haluaa kertoa.

Myönteiset sanat vahvistavat turvallista ja rakastavaa ilmapiiriä perheessä.

PUHUMISEN TAVALLA ON VÄLIÄ

Kodin tavat puhua välittyvät lapselle. Toisesta kiinnostunut, vaihtoehtoille avoin ja tunnesanoja sisältävä puhetapa vahvistaa hyvää ilmapiiriä ja tarttuu. Samalla tavalla tarttuu myös tapa keskeyttää, käyttää loukkaavaa kieltä, tiuskia tai vähätellä toisen sanomaa.

- Miten kotona puhutaan lapsille?
- Miten aikuiset puhuvat toisilleen?
- Miten toista kuunnellaan?
- Mistä asioista on tärkeää puhua ja kuulla toisen näkökulma?

KUN SANOJA EI VIELÄ OLE

- Vuorovaikutus lapsen kanssa alkaa jo odotusaikana. Se on vahvin lapsen aivoja muokkaava tekijä.
- Vuorovaikutuksen kieliä ovat sanojen lisäksi mm. katse, kosketus ja erilaiset äänet
 - Läheisyys, musiikki, laulaminen ja loruttelu luovat yhteistä tilaa ja vahvistavat vuorovaikutusta
- Lapsen sanattomien aloitteiden tunnistaminen ja niihin kytkeytyminen lisää yhteyttä lapsen kanssa
- Yhteistä ymmärrystä luodaan, kun aikuinen soinnuttaa sanojaan ja tekojaan yhteen lapsen kanssa
 - Kehollinen, kielellinen, emotionaalinen ja ajallinen yhteen soinnuttaminen

MYÖNTEISET VIESTIT KANTAVAT

Hyvät sanat luovat myönteistä ilmapiiriä. Ne vahvistavat lapsen omakuvaa ja itseluottamusta. Millaista puhetta lapsi kuulee itsestään kotona? Entä muissa ympäristöissä?

- Mitä hyvää sanot tai voisit sanoa lapsellesi joka päivä?
- Millaista kertomusta kerrot perheestäsi?
- Miten voit sanojen avulla vahvistaa ajatusta siitä, että oma perheesi on ainutlaatuinen ja ihana?

Kerro lapselle perheesi ja sukusi tarinoita sekä kertomuksia siitä, miten lapsi itse tuli osaksi juuri tätä perhettä.

SANAT LUOVAT TOIVOA

Totutut tavat puhua tulevat esiin varsinkin haastavissa tilanteissa.

- Mitä sanoja tai lauseen alkuja voisi oikeastaan olla käyttämättä vanhempana?
- Millainen puhe tai mitkä sanat loukkaavat lastasi?
- Mitkä sanat luovat sinulle toivoa ja luottamusta tulevaan?

Anna lapselle esimerkki vaikeuksista selviytymisestä.

- "Nyt olen huolissani, mutta tiedän että selviän jännittävästä päivästä"

Viestitä lapselle, että elämä on merkityksellistä, vaikka aina ei tuntuisi siltä. Vastoinkäymiset ovat osa elämää. Niistä selvitään yhdessä.

LEIKILLISYYS JA HUUMORI PERHEESSÄ

Lämmin leikinlasku ja huumori tekevät hyvää. Ne auttavat usein myös vaikeissa tilanteissa.

Kotona saa syntyä sisäpiirin juttuja. Parhaat jutut kuullaan usein lasten suusta.

- Mille sinun perheessäsi nauretaan yhdessä?
- Milloin ja miten syntyy parasta tilannekomiikkaa?
- Miten huumoria voi käyttää väärin?

KAIKESTA SAA PUHUA

Lapsi osaa kysyä tärkeitä kysymyksiä ja ottaa esille asioita, jotka eivät ole helppoja aikuisellekaan. Kaikkiin kysymyksiin ei ehkä ole vastausta tai vastauksia voi olla monia. Lapsi tarvitsee aikuista, jonka kanssa myös ratkaisemattomien ja vaikeiden asioiden käsitteleminen on mahdollista.

- Mihin lapsen kysymykseen et ole osannut tai halunnut vastata?
- Mikä lapsen kysymys tai toteamus on yllättänyt sinut?
- Miten toimit, kun lapsi ottaa esille asian, josta sinun on vaikea puhua?